

Toimetus ja talitus:
Rakvere Viru Maleva staap
Telefon 8.

Kuulutuste hind:
Kuulutuste küljel 4 s. veeru mm.
Esiküljel . . . 8 " " "
Teksti sees . . . 12 " " "

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimise hind:
postiga 1 kroon aastas.

Tellimisi võtavad vastu peale
maleva staabi kõik kompaniide
päälikud ja naiskodukaitse jaos-
kondade esinaised.

V i r u Malevlane

Nr. 10.

Pühapäeval 15. mail 1932. a.

IV aastakäik.

KAITSELIIDU ÜLEMA KÄSUKIRI.

Nr. 24.

Tallinnas, 3. mail 1932 a.
§ 1.

25./26. aprilli öösel korraldasin alarmi Harju maleva Kuusalu malevkonnas ja 27./28. aprilli öösel alarmi Sakalamaa maleva Põltsamaa malevkonnas. Alarmeritud said: Kuusalu ja Põltsamaa malevkonnad. Üldisest tähelepanekuist alarmi kohta märgin ära järgmist:

1. Alarmerimine.

Kuusalu malevkonna alarmerimiseks käsu andis edasi malevkonna päalik Jaan Ilbak. Päalik Ilbak alarmi käsu edasiandmisel avaldas suurt kindlust, rahulikkust ja eeskujulikku alarmi kava tundmist. Päalik Ilbak'i tegevus oli kõigiti kiiduväärne ning laitmatu.

Põltsamaa malevkonna päalik Eugen Reial oli haige, lamades palavikus voodis. Avanes võimalus jälgida, kuidas asetäitja tegevus areneb. Alarmi käsu malevkonnale andis edasi malevkonna päaliku abi k. t. Eduard Lindeberg. Vaatamata sellele, et alarmi kaustik hulgal ajal abi käes polnud olnud, nagu seda kõigest näha oli, asus päaliku abi siiski suurema viivitusega käske ja korraldusi edasi andma, tehes seda rahulikult ja asjalikult. Käsud said kõik edasi antud.

Juhin tähelepanu asjaolule, et igal päalikul peab olema vähemalt kaks asetäitjat ning viimased peavad alarmi küsimustes sama kodus olema, nagu päalikul ise.

2. Alarmerimise vahendid. Alarmerimise vahenditena lubasin ära kasutada telefone. Teistest vahenditest leidsid kasutamist peamiselt virgatsid.

Põltsamaa linnas tegutses ka üks käsisireen, kuid viga seisis selles, et

sireen huugas ühel kohal kõrgete majade vahel ja sellepärast oli teda vaevalt kuulda linna servadel. Sireeniga vastav meeskond oleks pidanud liikuma, kui seda olukord lubab, kas jalgratastel või autol ning signaale andma mitmes kohas, sest see kahtlemata oleks kiirustanud meeskondade kogumist. Loen puuduseks, et Põltsamaa linnas ei leidnud tarvitamist mürsud, mis on ühed kindlamad häirimise vahendid linna oludes ning samuti ka teistes rahvarikastes keskustes.

3. Kogumine.

Meeskondade kogumine mõlemates malevkondades kiire. Postidele esimesed mehed ilmusid juba esimese poole tunni jooksul, kuna 1—2 tunni jooksul kõik postid olid sisse võetud ning patrullid väljasaadetud, mis maaoludes heaks tuleb lugeda. Eriolist hoogu oli märgata Kuusalu malevkonnas.

4. Alarmikavad ja ülesannete tundmine ning teadmine.

Alarmikavad malevkondades täiesti korras. Malevkondade kavades on ettenähtud ka kõik üksikud ülesanded ning kohused vahipostidele ja patrullide teenistuseks. See on häa. Tuleb aga lugeda puuduseks asjaolu, et üldkavades pole tehtud väljavõtteid mitte kõikidele vastavatele kompanidele ja vähematele üksustele, mispärast ka paiguti tuli ette, et mitte kõik mehed ei teadnud täpselt omi ülesandeid, ei osanud tegutseda valve alla antud eseme kaitsmisel, ei teadnud oma laskekohta tulistamisel, ega teadnud, mis teha kinnipeetud isikutega või kuidas kahtlasi isikuid ära viia, kui postil kõigest üks isik. Iseäranis nõrgad olid valvurid Jõe-lehtme sillal (Kuusalu malevk.), kes tõsisel olukorras vaevalt oleks suutnud oma ülesandeid täita.

Nõuan, et malevates ja nende all-

üksustes, kus seda veel tehtud ei ole, alarmi üldkavades tehtaks vastavad allkirjadega kinnitatud väljavõtted vähemate allüksuste (komp., rühm, jagu, postide tabelid, patrullide teenistustabelid jne.) jaoks, mis hoida vastavate päalikut juures kinnipitseeritud ümbrikutes, millised avada ainult häire korral.

Ka tuleb igale kaitseliitlasele juba üksusesse astumisel teatada ülesandeid ja kohuseid häire korraks (kuhu koguda, kogumise viis jne.) Kui häire väljas, siis on juba hilja seletada, kuidas ja kuhu minna, mis enesega kaasa võtta, keda teel äratada või kuidas käske edasi viia. Seletusi ja õpetusi häire algmomendil ei ole enam aega anda.

Üksikud postid olid ühemehelised. Postil peab ikka seisma vähemalt kaks meest. Puudusid mõnes kohas ka välispostid kogumiskohtades, sellega puudus ka võimalus kaugematel postidel laskmisega enesele abi kutsuda, sest et pauke ruumi polnud kuulda ja ilma välise tunnimeheta võib ka ootamata hädahoht ruumis viibijaid tabada.

Postidele olid mõnes kohas määratud nõrkade teadmistega malevlased, mida põhjustasid asjaolud, et taheti lähemate meestega esemeid kiirelt sisse võtta, kuigi nad valveteenistuseks igakord mitte kõige kindlamad polnud. See on õige, et kiirus ei tohi kannatada, kuid siis oleks tarvis olnud ka jalamaid uued mehed postidele saata, kui nad kogumise kohta jõuavad, mida aga mitte ei tehtud. Ei ole mõtet määrata postidele täies koosseisus noori ehk jällegi liiga vanu, nagu seda mõnel pool märkasid, sest nende teadmised polnud kuigi kindlad.

5. Riviline külg ja vaba aja ära kasutamine.

Mis tõeliselt soovida jätab, see on

— sõjaväelise külje nõrk väljendus. Sündigu esinemine ehk tegevus rivis või üksikult, — üldine mulje on nõrk, — siin tuleb parandust tuua.

Paar näidet: panin tähele mehi, kes ei teadnud, mis teha käskluse „Joonda“ järele; nägin mehi, kel püss ühes käes, teine käsi tervitamiseks mütsi äärel; torkas silma, et püsse rivis hoiti isegi tagurpidi (luku külj ettepoole); tehti tihti suitsu kohas ja korras, mida sõjaväeline distsipliin mitte ei luba; käsklused, esinemised, raporterid — seda kõike tuleb veel kõvasti ja põhjalikult korrata. Need märkmed puudutavad mitte ainult malevlasi, vaid suurel määral ka päälikuid, kelledest kohata peal paljudi ära ripub.

Præguste hääde püüdumiste ja meeolude juures siin saab ning peabki parandust tooma.

Tean, et mehed — malevlased ise ei salli üleliigset lodevust ja saavad kurvaks, kui hea tahtmise juures nad ei suuda nii hästi esineda, nagu nad ise tahaksid.

Siin on suur söödis tööpöld ees instruktoritel ja noorematel päälikutel. Ootan sel alal tõsisemat tööd juba lähemas tulevikus.

Jalameeste kõrval torkas teravalt silma ratsameeste eeskujulik esinemine nii üksik kui ka rivi korras. Ratsameeste juures polnud tunda lodevust, igalpool valitses kindel kord, kõlasid käsklused ja neid täideti täpselt.

Oli juhtumisi, kus vastavad päälikud ei kasutanud vaba aega, mis neil oli, oodates kontrolli, häire olukorra, ülesannete jne. selgitamiseks. Oli päälikuid, kes isegi relvu hooldamise mõttes üle ei vaadanud ning laske-moona tagavarasid ei revideerinud.

Häireid ei korraldata tihti, mehed tulevad esemete juurde, mida nad häire korral kaitsma peavad, kord aasta tagant.

On sellepärast vajalik ja loomulik, et päälük kasutab igat juhust, igat vaba minutit, et meeskonnale seletada, kuidas tegelikult tuleks kaitsta kaitse alla võetavat eset. Kujutades vaenlast kord siit, kord sealt, otsitakse ja võetakse tegelikult sisse vastavad tulistamise kohad ning positsioonid. Peale kõige muu sellega teritatakse malevlaste sõjalist mõtlemist ning taipamist.

Ootan päälikutelt enam algatust, rohkem korraldavat kätt, rohkem energiat selleks, et malevlaste vaba aeg täiel määral saaks ära kasutatud, kui ta kord juba kaitseliidu teenistusesse on ilmunud.

6. Relvad ja laskemoon.

Relvade eest hoolitsemine ja relvade käsitamine enam-vähem korralik. Tuli siiski ette kaitseliitlasi, kes oma püssi veel küllaldaselt ei tundnud ja isegi ei osanud kokku panna. Püstolkuulip. käsitamine üldiselt hea. Kuusalu malevkonna Kõnnu kompaniis püstolkuulip. meeskond aga alles organiseerimata, kuna Jõeletme komp. p.-kuulipilduja meeskond esines kiiduväärsest.

Püssi puhastusõli polnud imbunud malevlaseeni. Õli polnud koguni maleva staabist välja võetud. Relvu puhastatakse kumbagis häiritud malevkonnas juhuslikkude õlidega, mis relva võib rikkuda. 26. aprillil malevapäälükute koosolekul kinnitasid maleva päälükud eranditult, et püssi puhastusõli on igas üksuses ja ka igal mehel. Siit on näha, et mõned maleva päälükud räägivad seda, milles nad kindlad pole. Loodan, et tulevikus minule mittetõeoludele vastavaid ettekandeid enam ei tehta. Harju ja Sakalamaa maleva päälükutel minule ette kanda, miks püssiõli malevlasteeni pole jõdnud.

Põltsamaa malevkonnas puudusid püstolkuulipildujate kasettide nahast kandetaskud. Samuti oli Põltsamaa malevkonnas osa K. L. püsse „303“ väljaantud ilma malevlase allkirjata hoolekande lehtedel. Sakalamaa maleva päälükul minule ettekanda, millega on seletatavad need puudused.

Põltsamaa malevkonna kõigil kaitseliitlastel polnud täit normi puutumata tagavara padruneid. Peastaabist on saadetud täis norm padruneid ja nõuan maleva päälükutelt, et kaitseliitlastele ka täis norm padruneid puutumata tagavaraks välja antaks ja neid muuks otstarbeks mitte ära ei kasutataks. Miks see teisiti sündinud, — ootan seletust Sakalamaa maleva päälükult.

7. Üldine väljaõpe.

Juba eespool juhtisin tõsist tähelepanu rivilistele väljaõppele, mida tuleb põhjalikult korrata ja läbi võtta. Kahjuks pean äramärkima, et teistel väljaõppe aladel oli sees suuri auke ja seda peamiselt Põltsamaa malevkonnas ning, mis veel eriti kurb — Põltsamaa linnas noorte keskel. Kaitseliitlased — noored, Põltsamaa tööstuskooli õpilased, vaatamata selle peale, et nad väljaspool kaitseliidu teenistust võtnud läbi veel umbes paari aastase sõjalise kasvatuse õppekursuse koolis eneses, — esinesid äärmiselt nõrgalt. Olen juhtinud ma-

leva päälükute tähelepanu sellele, et noortele tulevad relvad väljaanda alles pärast noorte kursuse läbivõtmist ning vastavate katsete sooritamist õppekavade ulatuses, mis peastaabist välja saadetud. Seda minu käsku pole igal pool — nii Harju- kui ka Sakalamaa malevas — mitte täpselt täidetud.

Sakalamaa maleva päälükul Põltsamaa tööstuskooli õpilastelt relvad kohe käest ära võtta ja välja anda neile, kes relva oskavad käsitada. . .

Paljudel tõsistel ja kiitust ära teeninud malevlastel Põltsamaa malevkonnas puudusid aga hoopis relvad. See asjaolu peale kõige muu näitab ka seda, et Põltsamaa malevkonnas Kaitseliidu instruktoriga töö on olnud väga halb ehk isegi pikemaaja kestel hoopis puudunud.

Mina saan aru, et malevalsi ei saa väga tihti tülitada, ei saa väga tihti kutsuda kaitseliidu teenistusse õppusteks, — kuid ka seda ei suuda mina mõista, et instruktor Põltsamaa malevkonnas pärast Heimthali laagrit kuni käesoleva ajani kohati ei ole korraldanud ühtki õppust peale laskeharjutuste ja sedagi arva. See selgus malevlaste sõnadest, kes avaldasid lootust, et tulevikus õppusi tihedamalt saab olema.

8. Organisatsioon.

Palju on mehi, kes ei tunne kaitseliidu organisatsiooni, ei tea, millises jaos, rühmas nad teenivad ja kes nende otsesed päälükud.

Kuusalu malevkonna Kõnnu kompani, mille läbimõõt põhjast lõunasse on ligi 70 klm. jagada kaheks, Põltsamaa malevkonnas pöörata erilist tähelepanu Põltsamaa linna üksuste organiseerimisele, kus veel palju tööd ees seisab.

9. Vormiriided.

Vormiriided, nagu järelepärimistel selgus, on väga vähestel kaitseliitlastel. Vormiriide soetamisele tuleb pühendada tõsist tähelepanu, sest häält tahtl saab sellest raskustest aega mööda — 2—3 aasta jooksul, ka täielikult üle. Vaja ainult tahet, — kindlat tahet.

10. Naiskodukaitse.

Naiskodukaitse kohati oli alarmi korras kokku kogunud. Eriti hästi esinesid naised Jõeletmes ja Lahaveres. Loen tarvilikuks, et naiskodukaitse toitlustamise ja sanitaar osakonnad alarmi korral koguks ja koonduks reservide juurde, täites seal ülesandeid toidustamise ning sanitaar

aladel. Sellel alal küsimused läbi harutada ja vastavad kavad, arvestused kokku seada.

(J. Roska).

Kindral major Katseliidu ülem.

KÄSUKIRI Viru Malevale.

Nr. 15.

10. mail 1932 a. Rakveres.

§ 1.

23. aprillil s. a. Kohtla jaama juures aset leidnud suurema rahirikkumise ja kaklejate arreteerimisel abistasid Kohtla raiooni konstaablit kaitseliitlased Berthold Suuban ja Heinrich Puutükk.

Narva Prefekti nimel avaldan kl. Suuban ja Puutükk'ile teenistuse nimel suurimat tänu.

Õiendus: Ljh. nr. 576.

§ 2.

Tudulinna kompani kl. Rinaldo Augusti p. Palm kui kaitsevääst tagasi tulnud ja uueti kompanisse astunud lugeda malevasse vastuvõetuks 10. apr. s. a. arvates.

Õiendus: ljh. nr. 437.

§ 3.

Vihula kompani kl. Rudols Aleksandri p. Uukado ja August Karli p. Tikmann kui kaitsevääst tagasi tulnud ja uuesti kompanisse astunud lugeda malevasse vastuvõetuks 17. aprillist s. a. arvates.

Õiendus: ljh. nr. 504.

§ 4.

Rakvere valla kompani kaitseliitlane Laskja August kui kaitsevääst tagasitulnud ja uuesti kompanisse astunud lugeda malevasse vastuvõetuks 25. aprillist s. a. arvates.

Õiendus: ljh. nr. 553.

§ 5.

Alljärgnevad naiskodanikud lugeda ringkonda vastuvõetuks ja arvata jaoskondade koosseisudesse järgmiselt sooviavalduse lehtedel näidatud ajast arvates:

Sõmeru jaoskonda — Helga Allika.

V.-Maarja jaoskonda — Elfriede Stube.

Porkuni jaoskonda — Magda Rumm ja Ilse Kesküla.

Kunda jaoskonda — Ilse Ankrovits ja Elsa Karafin.

Kunda-Malla jaoskonda — Ellen Kolberg.

Saksi jaoskonda — Leida Vetka ja Hilda Mätlik.

Lüganuse jaoskonda — Helene Leck ja Marie Kirikmäe.

Aaspere jaoskonda — Alviine Rosenberg.

Jõhvi alevi patarei jaoskonda — Anete Ruuge ja Aliide Rebane.

Voka jaoskonda — Johanna Leufeldt.

Haljala jaoskonda — Johanna Lepik.

Roela jaoskonda — Magda Eigi, Helga Palgi, Salme Kongi ja Juuli Kristmann.

Rakvere linna jaoskonda — Lisette Pank, Salme Kimmel, Marie Perk, Alice Emme, Linda Suurmann, Lisette Veier, Arissa Sepp, Elsa Prits, Adele Krumm, Marta Roosberg, Leida Peterson, Elfriede Kuusmann ja Marie Einpaul.

Paasvere-Venevere jaoskonda — Emmy Krüün, Leida Kruusberg, Miralda Mikson, Linda Krüün, Marta Pass ja Eliise Soe.

Ljh. nr. 582.

§ 6.

Rakvere valla kompani juhatuse otsuse põhjal kompanisse vastuvõetud kod. Evald Lepp ja August Juhan p. Värava lugeda malevasse vastuvõetuks sooviavalduse lehtedel näidatud ajast arvates.

Õiendus: ljh. nr. 471.

§ 7.

Vao kompani juhatuse otsuse põhjal kompanisse vastuvõetud kod. Hans Poom lugeda malevasse vastuvõetuks 14. apr. s. a. arvates.

Õiendus: ljh. nr. 516.

§ 8.

Kalvi kompani juhatuse otsuse põhjal kompanisse vastuvõetud kod. Karl Jaani p. Roos lugeda malevasse vastuvõetuks sooviavalduse lehel näidatud ajast arvates.

Õiendus: ljh. nr. 559.

§ 9.

Maleva koosseisust ja Haljala üksik ratsa rühma nimekirjast mahakustutada omal soovil mlvl. Jakob Nurk 1. maist s. a. arvates.

Õiendus: ljh. nr. 579.

§ 10.

Maleva koosseisust ja Kohtla kompani nimekirjast mahakustutada kaitseliitl. järgmiselt arvates 15. apr. s. a.

Omavalitsus — Roden Herbert Mihkli p. ja Pruvelk Juhan Gustavi p. (toet. l.).

Kaitseliidu tegevusest mitte osavõtmise tõttu — Pärn Voldemar Jaani p.

Õiendus: ljh. nr. 569.

§ 11.

Ringkonna koosseisust ja V.-Maarja jaoskonna nimekirjast mahakustutada liige Linda Feldmann elukoha muutmise tõttu arvates 3. maist s. a.

Õiendus: ljh. nr. 582.

§ 12.

Ringkonna koosseisust ja Paasvene-Venevere jaoskonna nimekirjast mahakustutada elukoha muutmise tõttu liikmed Olga Luts, Elfriede Pukk, Selma Veelmann-Priks — arvates 1. jaan. s. a. ja Alviine Uustal — arvates 1. apr. s. a.

Õiendus: ljh. nr. 582.

§ 13.

Maleva koosseisust ja Rakvere valla kompani nimekirjast mahakustutada kl. Oskar Tiitson — arvates 20. apr. s. a. elukoha muutmise tõttu.

Õiendus: ljh. nr. 552.

§ 14.

Maleva koosseisust ja Kalvi kompani nimekirjast mahakustutada mlvl. Johannes Gross elukoha muutmise tõttu arvates 26. aprillist s. a.

Õiendus: ljh. nr. 558.

§ 15.

Maleva koosseisust ja Kunda-Malla kompani nimekirjast mahakustutada kl. järgmiselt:

Surma läbi lahkunud — toet. liige Madis Slutin — arvates 14. okt. m. a., mlvl. Mikker Ilmar Aleksandri p. — 5. apr. s. a. ja Rõigas Anton Antoni p. — 18. aprillist s. a. arvates.

Elukoha muutmise tõttu — Ombler Arnold Jaani p. — 20. aprillist s. a. arvates.

Kaitseväeteenistusse mineku tõttu — Koska Ernst Jaani p. — 27. aprillist s. a. arvates.

Õiendus: ljh. nr. 574.

§ 16.

Kunda-Malla kompani kaitseliitlased Mäe Martin Hansu p. ja Lepik Johannes Jakobi p. kui kaitsevääst tagasi tulnud ja uuesti kompanisse astunud lugeda malevasse vastuvõetuks 25. aprillist s. a. arvates.

Õiendus: ljh. nr. 574.

§ 17.

Maleva koosseisust ja Peresaare üksikrühma nimekirjast mahakustutada kl. tegevusest mitte osavõtmise tõttu mlvl. Eduard Augusti p. Väiba — arvates 18. aprillist s. a.

Õiendus: ljh. nr. 512.

§ 18.

Rakvere valla kompani kl. Karl Tamm lugema tegevliikme kohustest vabastatuks ja arvata toetajaks liikmeks — 20. aprillist s. a. arvates.

Õiendus: ljh. nr. 551.

§ 19.

Illuka kompani mlvl. A. Tamm lugeda tegevliikme kohustest vabastatuks ja arvata toetajaks liikmeks 18. aprillist s. a. arvates.

Õiendus: ljh. nr. 561.

§ 20.

Käసుkirja Nr. 4 § 8 osaliseks muut-

miseks lugeda Vihula kompanisse vastuvõetud kod. kompanisse vastuvõetaks mitte kompani juhatuse otsuse põhjal vaid uue rühma asutamise puhul.

Õiendus: ljh. nr. 126.

§ 21.

Käsu kirja Nr. 14 § 11 osaliseks muutmiseks lugeda kod. Rudolf Antoni p. Pollmann, Heinrich Danieli p. Kangermann, Alfred Jakobi p. Bachblum ja Heinrich Johannese p. Tholm vastuvõetaks Vihula kompani mitte Rakvere valla kompani koosseisu.

Õiendus: ljh. nr. 504,

Algukirjale allakirjutatud:

G. V a h e r.

Kolonel-leitnant,
Viru Maleva päalik

Ärakiri.

KÄSUKIRI

I Rakvere malevkonnale.

Nr. 4.

3. mail 1932 a.

Rakveres.

§ 1.

1. kompani pääliku ettepanekul vabastan pääliku kohtadelt allpool nimetatud päälikud:

1. Rühma pl. abi Zapp Johannes — jao pääliku kohuste täitmisest.

2. Jao pääliku abi Kängsepp Karl — jao pääliku abi kohuste täitmisest.

§ 2.

1. kompani pääliku ettepanekul kinnitan päälikute kohtadele allpool nimetatud päälikud ja malevlased järgmiselt:

1. Rühma pl. k. t. Kuur Sergei — rühma päälikuks.

2. Jao pl. Limberg Gottlieb — rühma pl. k. t.

3. Jao pl. abi Emme Heinrich — jao päälikuks.

4. Mlvl. Freiberg Artur — jao päälikuks.

5. Mlvl. Trei Evald — jao pääliku abiks.

6. Mlvl. Essapel Oskar — jao pääliku abiks.

7. Mlvl. Link Johannes — jao pääliku abiks.

§ 3.

Kalevlaste kompani pääliku ettepanekul kinnitan sama kompani 1. jao pääliku abiks mlvl. Johannes Roosiniit'i.

R. V a s k a.

N.-leitnant,

1. Rakvere Malevkonna päalik.

Naiskodukaitse jaoskondadele.

Läheneb gaasikaitse korjanduse lõpu-tähtaeg. Loodan, et jaoskonnad

teevad veel viimaseid jõupingutusi, et kaarte mitte tühjalt tagasi saata. Kõige hiljemalt 15-ks juuniks s. a. palun korjanduse kaarte ühes rahaga ja vastavate aruannetega ringkonna juhatusele ära saata, et võimalik oleks Keskjuhatusel õigel ajal korjandust lõpule viia.

A. S a s s.

Ringkonna esinaine.

Teadaanne.

Naiskodukaitse Rakvere linna jaoskonna juhatuse palub kõiki liikmeid, kellele väljaantud müügiks loterii raamatud, rutata loterii pileтите raamatute kontsad ühes rahaga mitte hiljemalt kui 27. maiks s. a. jaoskonna juhatusele tagasi anda.

Jaoskonna juhatuse palub kõiki jaoskonna liikmeid ilmuda 26. mail s. a. kell 18 maleva staapi läbirääkimisele 29. mail s. a. malevkonna ja jaoskonna aastapäeva puhul korraldatava peo asjus.

Rakvere linna jaoskonna juhatuse.

Metsapäevadel tööle — koduümbruse kaunistamiseks!

Koduarmastus on elujõulise ja elurõõmsa rahva tunnusmärk, kuid armastada võib ainult korras hoitud ja nägusat kodu. Ilusast kodust ei põgene rahvas linnadesse, sinna pööratakse alati rõõmuga tagasi, seal tegutseb pere suurema innu ja jõuga ja seal muutuvad elanikud ise paremaiks inimesteks. Korralikku kodusse ei sobi räpased mõtted ja teod.

Kodukaunistuse sihiks on muuta maaelu ilusamaks. Rõõmu ja rahuldustunnet sisendab kaunistatud kodu aastakümnete kestes temas elavaile sugupõlvetele. Pärast päevast tööd ja töö kestes puhkab silm kodu ilusal ümbrusel ja ammutab sellest uut jõudu. Töörõõmu ja töötahet levitab kaunis kodu külluses ja tasub seega ohtralt kodu kaunistamiseks nähtud vaeva.

Mitte ainult elamute ümbrused ei vaja meil kaunistamist, vaid ka kõik rahva kooskäimise kohad ja liiklemiskeskkused.

Koolide ja rahvamajade ümbrus on tarvis muuta nägusamaks, sest need asutused peavad peale teadmiste levitamise kasvatama ka rahva hinge.

Spordiplatside ja puhkekohtade ümber rajame ilusaid elavaedu ja istutame puid, ilma milleta neil on võimatu täita oma otstarvet.

Kangelaste mälestusmärkidest ärgu jäägu ükski käesoleval aastal enam lagedale nurmele ega tolmunud teede veerule, vaid nende ümber kerkigu varjavad hiied, millede kangelaste vaim jääb kustumatult elama.

Küla tänavaile ja teede ääre vaja istutada puisteid ja elavaedu, et omaksid kõik asulad koduse veetleva välimuse.

Kui tahame kaunistada oma kodu nii, et see kehtaks mitu inimpõlve, siis võime seda teha vaid puudega. Puud ja põõsad on sobivaimad, kindlaimad, odavaimad kaunistamisvahendid. Meie metsad ja metskondade taimeaiad pakuvad küllaldast istutusmaterjaali, mida antakse seks otstarbeks tasuta. Tarvis vaid valida pinnasele ja ümbrusele sobivad puuliigid, puud ise korralikult toimetada istutuskohale ja seal sobivalt asetada mulda. Peaks istutusmaterjalidest kohtadel olema puudus, siis on maakondlikud metsaühingud ja Eesti Metsaühingute Liit Tallinnas alati valmis soovijaile saatma istikuid ja puuseemneid pakkimis- ja veokulude eest. Juhatust ja nõu kavade koostamisel ja tööde läbiviimisel annavad kõik metsaametnikud ja metsaühingute usaldusmehed, kellede poole palume pöörduda.

Käesoleval aastal korraldatakse metsapäevi terve maikuu kestes endiste aastate eeskujul ja kava järgi. Eriliseks ülesandeks tänavustel metsapäevadel on määratud koduümbruse kaunistamise puude ja põõsaste istutamise teel.

Eesti Metsaühingute Liit kutsub käesolevaga üles kõiki kodanikke, koole, noorte ühinguid ja seltskondlike organisatsioone metsapäevade korraldamisele, et ühisel jõul teostada koduümbruse kaunistamise ilusaid ülesandeid ja muuta meie kodumaa kultuursemaks.

Samal ajal pöördume kõigi koolide, noorsooühingute ja seltskondlike organisatsioonide poole palvega võtta need ühiskonna huvides rajatud istandused oma hoole ja kaitse alla hävimise ja rüüstamise vastu, et nad võiksid edukalt sirguda ja täita oma otstarvet. Saagem ka looduskaitse alal kultuurinimesteks!

Käsikäes koduümbruse kaunistamisega toimuvad metsapäevadel metsa külvi- ja istutustööd talumaadel, et kõlbmatud maalapid muuta tulutoovaks ja rakendada nad talundeile kapitali koguma. Seemneid, taimi, juhatust ja nõu saab sellekski tööks metsapäevadel tasuta. Kasutagem

siis seda — rõõmuks enesele ja tulevastele põlvedele!

Hoogsalt tööle metsapäevadel — ja olgu töö tulemusriikas!

Eesti Metsauhingute Liit.

„Kodutütarde“ põhimääruste kava.

Järg.

§ 23.

„Kodutütred“ saavad oma kulude katteks toetust eelarve korras naiskodukaitse jaoskonnalt, mille juurde nad kuuluvad. „Kodutütarde“ üksused võivad hankida sissetulekuid ka oma ühise tööga, võtta kingitusi ja annetusi.

§ 24.

Töö ühtlustamiseks peetakse iga aasta vähemalt üks kord ringkonna „Kodutütarde“ esindajate koosolek, millest osa võtavad rühmavanemad, jaoskonnavanemad ringkonnavanem, naiskodukaitse ringkonna juhatus ja keskjuhatuses esindaja. Koosoleku kutsus kokku ringkonnavanem.

§ 25.

Iga ringkonna juures on naiskodukaitse ringkonna juhatuses poolt ametisse määratud ja naiskodukaitse keskjuhatuses poolt kinnitatud „Kodutütarde“ ringkonnavanem, kes esitab ringkonna kodutütred, ühtlustab jaoskondade kodutütarde tööd ja peab tihedat kontakti naiskodukaitse keskjuhatuses. Ringkonnavanem on kohustatud informeerima naiskodukaitse ringkonna juhatuses oma kavatsusist ja tehtud tööst.

§ 26.

„Kodutütarde“ tööle suuna andmine, selle ühtlustamine ja järelevalve kuulub naiskodukaitse keskjuhatuses.

§ 27

Kõigi koosolekute kohta peetakse protokollid.

IV. p e a t ü k k.

Karistamine ja kiitmine.

§ 28.

„Kodutütarde“ põhimääruste, kodukorra, üldise heakorra ja teiste määruste või viisakusereeglite vastu eksimuste eest karistatakse kodutütred distsiplinaarselt.

§ 29.

Karistusiks on:

1. märkused;
2. laitudused;
3. ajutiselt kõrvaldamine;
4. väljaheitmine.

§ 30.

Märkused avaldatakse vähemate eksimuste puhul:

1. nelja silma all;
2. vastava kogu ees s. o. vähemalt kahe kodutütred juuresolekul;
3. käsukirjas.

§ 31.

Laitused avaldatakse suuremate eksimuste puhul. Nende arv võib tõusta kolmeni.

§ 32.

Ajutiselt kõrvaldamine ei või kesta üle 3. kuu; selle aja jooksul kodutütar ei võta osa organisatsiooni tööst, ei tohi kanda ka kodutütred vormi ega rinnamärki.

§ 33.

Suuremate süütegude eest heidetakse kodutütar organisatsioonist välja. Väljaheidetute nimed avaldatakse jaoskonnavanema käsukirjas.

§ 34.

Karistuste määramise õigus on jaoskonna- ja rühmavanemal ning „Kodutütarde“ aukohtul.

§ 35.

Rühmavanemal on õigus avaldada märkust oma rühma liikmeile nelja silma all ja vastava kogu ees.

§ 36.

Jaoskonnavanemal on kõigi karistuste määramise õigus.

§ 37.

„Kodutütarde“ aukohus koosneb: eesistujast, kelle määrab naiskodukaitse jaoskonna juhatus, ja kahest liikmest, kes valitakse „kodutütarde“ jaoskonna üldkoosolekul üheks aastaks.

§ 38.

„Kodutütarde“ aukohtu peamiseks ülesandeks on:

1. kodutütarde karistamine nende süütegude eest, mis nad saatnud korra väljaspool teenistuskohuste täitmist;
2. rühmade- või salkadevaheliste tüliküsimuste ja
3. kõikide teiste süütegude arutamine ning karistuste määramine, mis kohtule esitatakse jaoskonnavanema algatusel või tema kaudu.

§ 39.

Kaebused esitatakse „Kodutütarde“ aukohtule jaoskonnavanema kaudu.

Jaoskonnavanemal on õigust kaebust „Kodutütarde“ aukohtule edasi saatmata jätta ning seda ise lahendada või saata tagasi lahendamiseks alluvatele juhtidele.

§ 40.

Aukohtu eesistuja kutsus kokku aukohtuliikmed istungiks hiljemalt ühe nädala jooksul arvates kaebuse saamisest.

§ 41.

Aukohtu istungi kohta peetakse protokoll.

§ 42.

Aukohtul on õigus kutsuda tunnistajaid ja eksperte.

§ 43.

Aukohtu istungid on avalikud; eesistuja võib aga kuulutada istungi kinniseks.

§ 44.

„Kodutütarde“ aukohus võib karistada kaebeluseid märkuse, laituduse ja ajutiselt eemaldamisega ning teha ettepaneku kaebeluse väljaheitmiseks.

§ 45.

Eeskujuliku ja korraliku kohuse täitmise, samuti tähelepanelikkuse ja leidlikkuse eest avaldatakse kodutütredle kiitust.

Kiitust avaldatavad rühma- ja jaoskonnavanemad.

§ 46.

Kiitused on kolmesugused, arvestades kodutütarde teeneid. Esimene on lihtkiitus, teine — täiskiitus ja kolmas — suurkiitus.

§ 47.

Karistused, väljaarvatud märkus nelja silma all, ja kiitused kantakse sellekohasesse vihku, mis olemas igal kodutütrel. Sisse kannab karistuse või kiituse avaldaja ja kinnitab selle oma allkirjaga.

§ 48.

Kiituse omamine lubab kodutütred kiiremine katseile, pääseda, karistused pikendavad ettenähtud 3-kuulist tähtaega. Ajutiselt kõrvaldamine nõuab tagasitulekust arvates uue 3-kuulise tähtaja möödumist. Aja lähendamise — pikendamine määratakse ette kindlaks.

§ 49.

Karistusi — kiitusi võivad määrata ka kõrgemalseisvad vanemad.

V. p e a t ü k k.

Side vanemate ja seltskonnaga.

§ 50.

Sidemeks „Kodutütarde“, vanemate ja seltskonnaga moodustatakse „Kodutütarde“ vanematekogu.

§ 51

Jaoskonna vanematekogu moodustavad:

1. naiskodukaitse jaoskonna juhatus;
2. „Kodutütarde“ jaoskonnavanem;
3. „Noorte Kotkaste“ malevkonnavanem;
4. Kaitseliidu vastava üksuse pää-

lik;

5. õpetajaskonna esindaja;
6. lastevanemate esindaja;
7. kohalik omavalitsuse esindaja.

§ 52.

Jaoskonna vanematekogu ülesandeks on:

1. ühtlustada „Kodutütarde” tegevust jaoskonna piirides;
2. pidada tihedat sidet lastevanemate, õpetajaskonna, „Noorte Kotkaste”, kaitseliidu ja seltskonnaga;
3. arutada ja kaaluda kasvatuslike küsimusi;
4. leida „Kodutütarde” tegevuse eesmärgid ja sihte;
5. hoolitseda organisatsiooni sisetulekute, vajalike ruumide, mänguplatside ja vahendite eest.

§ 53.

Jaoskonna vanematekogu kutsutakse kokku tarvidust mööda vähemalt kord aastas. Kutsutakse kokku naiskodukaitse jaoskonna juhatus. „Kodutütarde” jaoskonnavanema ettepanekul. Kogu juhatab naiskodukaitse jaoskonna esinaine ja protokollib jaoskonna sekretär. Kogul on „Kodutütarde” tegevuse suhtes nõuandev hää.

§ 54.

Ringkonna vanematekogu moodustavad:

1. naiskodukaitse ringkonna juhatus;
2. „Kodutütarde” ringkonnavanem;
3. „Kodutütarde” jaoskonnavanem;
4. „Noorte Kotkaste” malevavanemad;
5. kaitseliidu maleva päalik;
6. kohalik koolivalitsuse esindaja;
7. kohalik omavalitsuse esindaja.

§ 55.

Ringkonna vanematekogu ülesandeks on:

1. rajada „Kodutütarde” tegevusele sihtjooni;
2. kaaluda ja arutada kasvatuslike küsimusi;

3. pidada sidet „Noorte Kotkaste”, kaitseliidu õpetajaskonna ja seltskonnaga.

4. leida teid „Kodutütarde” sisetulekute hankimiseks, vajalikkude ruumide, mänguplatside ja -vahendite muretsemiseks.

§ 56.

Ringkonna vanematekogu kutsutakse kokku tarvidust mööda, vähemalt üks kord aastas. Kutsutakse kokku naiskodukaitse ringkonna juhatus, „Kodutütarde” ringkonnavanema ettepanekul. Ringkonna vanematekogu juhatab naiskodukaitse ringkonna esinaine ja protokollib ringkonna sekretär. Kogul on „Kodutütarde” tegevuse suhtes nõuandev hää.

§ 57.

Keskvanematekogu moodustavad:

1. naiskodukaitse keskjuhatus;
2. „Noorte Kotkaste” peavanem;
3. Kaitseliiduliidu;
4. Haridusministeeriumi esindaja.

§ 58.

Keskvanematekogu ülesandeks on:

1. „Kodutütarde” organisatsioonile sihtjoonte määramine ja selle tegevuse järelvalve;
2. „Kodutütarde” kasvatusse puutuvate küsimuste arutamine;
3. sideme pidamine „Noorte Kotkaste”, kaitseliidu, Haridusministeeriumi ja omavalitsuste ning seltskonnaga.

§ 59.

Keskvanematekogu astub kokku tarvidust mööda vähemalt üks kord aastas. Kutsutakse kokku naiskodukaitse keskjuhatus. Kogu juhatab naiskodukaitse esinaine ja protokollib sekretär. Kogul on „Kodutütarde” organisatsiooni suhtes nõuetav hää.

VI. p e a t ü k k.

Tegevuse lõpetamine.

§ 60.

„Kodutütarde” rühm lõpetab oma tegevuse rühma üldkoosoleku otsu-

sel $\frac{3}{4}$ rühma liigete koosolemisel $\frac{3}{4}$ hääleteenamusega, jaoskonnavanema ettepanekul, või naiskodukaitse jaoskonna, kelle juures asub rühm, juhituse korraldusel, kusjuures rühma varandus ja arhiiv langeb naiskodukaitse jaoskonnale.

§ 61.

„Kodutütarde” jaoskond lõpetab oma tegevuse jaoskonna üldkoosoleku otsusel $\frac{3}{4}$ liikmete koosolemisel $\frac{3}{4}$ hääleteenamusega jaoskonnavanema ettepanekul või naiskodukaitse jaoskonna juhatus otsusel.

Tegevuse lõpetamisel langeb varandus ja arhiiv jaoskonnale.

§ 62.

„Kodutütarde” ringkond lõpetab oma tegevuse naiskodukaitse ringkonna juhatus otsusel ja naiskodukaitse keskjuhatus kinnitusel. Likvideerimise otsuse võib teha ka naiskodukaitse keskjuhatus ärakuulates ennem ringkonna juhatus arvamise.

Tegevuse lõpetamisel langeb varandus ja arhiiv naiskodukaitse ringkonnale.

§ 63.

„Kodutütarde” organisatsioon lõpetab oma tegevuse naiskodukaitse keskjuhatus otsusel ja kaitseliidu ülema kinnitusel.

Tegevuse lõpetamisel langeb varandus ja arhiiv naiskodukaitse keskjuhatusle.

VII. p e a t ü k k.

Järgukatsete kavad.

§ 64.

„Kodutütär” peab õiendama peale kandidaadiks olemist katsekomisjoni eest järgukatset: Nooremas rühmas IV ja II ning vanemas rühmas II ja I järgu tõusmise katsed.

Järgneb.

Vastutav toimetaja: O. Luiga.
Väljaandja: Viru Maleva staap.

Märkide ja väärtmetallasjade tehas ROMAN TAVAST

Valmistab eeskujulikus väljatöötamises:

Väärtmetallest esemeid: auhindadeks, kingitusteks, kodu kaunistamiseks ja majapidamise otstarbeks.

Märke, medaleid, piakette ja metallkujusid.

Vormitunnuseid ja metallnööpa.

Graveerimisi igasuguseid, käsitsi ja masinal.

Metallvormisid, pressimise ja lõikamise riistu igasuguste teiste tööalade tarvis.

Metalltempleid reljeef- ja kullatrüki tarvis ning lakipitsateid.

Email silta, nimelaudu, numbreid ja reklaam plakateid.

TALLINN, V. Roosikrantsi 6. Kõnetraat 452-79.